

УДК [94+930.253+929](477)

А. М. МАГУРЧАК*

**ОСОБОВИЙ ФОНД АНДРІЯ ЖУКА У ЦДАВО УКРАЇНИ:
ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ЗАГАЛЬНА
ХАРАКТЕРИСТИКА СПРАВ**

Висвітлюється історія формування фонду Андрія Жука – визначного українського громадсько-політичного діяча, кооператора. Аналізуються справи фонду.

Ключові слова: Жук А.; особовий фонд; українські архіви.

Серед цінних фондів ЦДАВО України, які входили до складу так званого “Празького архіву” можна виокремити особовий фонд Андрія Жука (1880–1968) № 3807. Постать цього непересічного видатного українця залишається маловідою науковим колам, а надто широкій громадкості. Фонд 3807 складається з двох описів і нараховує 68 справ. Хронологічні рамки документів охоплюють 1903–1934 рр. Слід зазначити, що це частина архіву Андрія Жука, основний масив якого зберігається в Канадському національному архіві (National Archives of Canada. – Andry Zhuk Collection MG 30. – С. 167). Українськими дослідниками були зроблені спроби проаналізувати фонд А. Жука в Канаді¹. В історіографічному плані дана проблематика не досліджувалась, тому автор ставить за мету проаналізувати справи та історію створення особового фонду А. Жука.

А. Жук за життя, протягом 1929–1930, 1943 рр. передав значну частину документів на зберігання до Музею визвольної боротьби у Празі. Серед цих матеріалів були документи організацій, товариств, партій – СВУ, РУП і УСДРП і частина документів, які висвітлювали громадсько-політичну діяльність самого А. Жука. Після передачі урядом Чехословаччини “Празького архіву” до СРСР, частина цього архіву спочатку була передана до Державного архіву Львівської області, де був створений фонд А. Жука під № 227с. У вересні 1946 р. цей фонд надійшов до Центрального державного історичного архіву УРСР у Києві² (ЦДІА УРСР). Отриманий фонд А. Жука № 227с “Матеріали з історії РУП-УСДРП, зібрані та опрацьовані А. Жуком (1897–1939)” обсягом 13 справ отримав такий номер і у ЦДІА УРСР³. Відповідно з ЦДІА УРСР фонд № 227с був переданий до Центрального державного архіву жовтневої революції (ЦДАЖР УРСР) 9 липня 1952 р. на підставі

* *Магурчак Андрій Миколайович* – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу національної бібліографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

розпорядження архівного управління МВС УРСР від 13 травня 1952 р. Згідно з актом передачі документів № 26 відомо, що надійшло 13 справ, які склали один опис⁴. Вони пізніше лягли в основу першого опису фонду Р-3807с в ЦДАЖР УРСР, а нині ЦДАВО України. Акт перевірки наявності та стану документних матеріалів від 3 квітня 1973 р. засвідчив, що справи фонду “потребують заміни обкладинки”⁵.

Під час роботи в квітні 1947 р. особливого відділу секретних фондів ЦДІА УРСР у Львові було виявлено серед десятків архівних фондів і документи, присвячені А. Жуку, де і був створений фонд А. Жука № 266с у кількості 12 справ, які хронологічно охоплювали 1898–1913 рр., що підлягав упорядкуванню у 1948 р⁶. Згідно з планом роботи особливого відділу секретних фондів ЦДІА УРСР на 1948 р. передбачалось скласти 6 характеристик на фондоутворювачів особових фондів, серед яких згадувався і А. Жук⁷. Крім того, у Львівському обласному державному архіві був виявлений ще один фонд А. Жука під № 103с. Станом на 19 лютого 1948 р. в ньому зберігались 22 справи – спогади, біографічні нотатки А. Жука⁸. Очевидно, в основу фонду № 103с лягли документи із “Празького архіву”, які пізніше були опрацьовані.

Значна частина архівних матеріалів надійшла з Чехословаччини в 1959 р. Серед переліку опрацьованих фондів – фонд А. Жука “Керівник Союзу визволення України в м. Відень”⁹. Натомість не вказувалось про кількість справ, до того ж укладачі списку фондів помилково поставили замість ініціалів “А” – “М”. Водночас відбувався науковий опис справ. Так, 11 березня 1959 р. було розписано документи, присвячені спогадам А. Жука про діяльність в РУП, УСДРП, вирізки статей з журналів, газет. У наступному році опрацьовано протоколи зборів Закордонної Групи УСДРП, списки книг з особистого фонду А. Жука, вітальні листи з 30-літтям літературної і кооперативної діяльності А. Жука¹⁰.

Згідно з актом від 23 квітня 1966 р. з Львівського обласного державного архіву надійшов фонд № 727с “Жук Андрій Ілліч” в кількості 30 справ, які хронологічно охоплювали 1881–1939 рр., до ЦДІА УРСР на підставі розпорядження Головного архівного управління при Раді міністрів СРСР, архівного управління республіки № 3/ГБ/071 від 5 березня 1966 р.¹¹

Присвоєння номера фонду А. Жука Р-3807с “Жук Андрій – член Харківського Центрального комітету Револьюційної української партії (РУП), Голова президії Союзу визволення України, активний учасник емігрантських організацій українських буржуазних націоналістів” відбулося в ЦДАЖР УРСР у 1961 р.

За актом перевірки від 24 грудня 1971 р. у фонді Р-3807с “Жук Андрій – член Харківського ЦК РУП 1903–1934 рр.” вже нараховувалось 54 справи. Ці справи надійшли до ЦДАЖР УРСР з ЦДІА УРСР. У висновках перевірки зазначалось, що “справи фонду потребують оправи, підшиття, нумерації”¹².

Розсекречення фонду відбулося відповідно до акта від 18 листопада 1990 р. комісією з розсекречування документів відділу спецфонду ЦДАОР УРСР на чолі із заступником директора архіву Ткача Р. І. Підстава – наказ директора архіву від 11 березня 1987 р., пункт 2 рішення колегії Главархіву УРСР “О расширении доступа к документам, хранящимся в государственных архивах республики”, а також положення № 4 інформаційного листа 04-779 від 14 грудня 1989 р. “О проведении работы с архивами республики по расширению доступа к документам ГАФ СССР”¹³.

У період незалежності України окремі справи з фонду А. Жука використовувалися у фотодокументальних виставках. Так, до 125-річчя від дня народження В. Липинського в Національному музеї історії України у квітні 2007 р. були використані документи справи 49 другого опису¹⁴. Водночас згідно з актом № 117 від 29 грудня 2010 р. старий опис № 1 у кількості 13 справ після редагування отримав 14 справ¹⁵. В фонді зберігається чернетка опису свого архіву, написана самим А. Жуком. Згідно з описом архів знаходився у так званій “малій шафі”, яка відповідно поділялась на 16 “тек”, а ті у свою чергу – на “облоги”¹⁶. В описі були зазначені друковані матеріали і манускрипти А. Жука емігрантського періоду 1908–1929 рр.; відбитки і вирізки газетних статей А. Жука за 1923–1929 рр.; листування з приводу заснування СВУ у Львові; відбитки статей з періодичних видань: “Праця”, “Гасло”, “Селянин”; інформація про продаж і пересилання книг до Відня, Праги, Харкова, Берліна.

Документи фонду умовно можна розділити на три блоки. Перший присвячений РУП, УСДРП – протоколи, з’їзди, партійне листування. Другий блок укомплектований документами громадських і політичних організацій, які діяли у 1914–1918 рр. і міжвоєнний період. До третього блоку увійшли документи, котрі висвітлюють діяльність А. Жука у політичних організаціях періодів Першої світової війни і міжвоєнного. Зокрема, листування, рукописи й чернетки спогадів А. Жука (15 справ), які охоплюють період дитинства і до 1907 р.

Розглядаючи перший блок, слід відзначити справу, в якій зберігаються оригінали 3-х протоколів засідання Другого з’їзду (1904 р.) Революційної української партії (далі РУП)¹⁷. Протоколи ілюструють атмосферу партійного форуму, на якому відбувся розкол РУП на дві групи: першу очолював М. Порш, а другу – О. Скоропис-Йолтуховський. Причиною розбрату стали мандати членів з’їзду і програма партії, яка ставила національне питання в постулат автономії України.

А. Жук як колишній член РУП, УСДРП робив своєрідні “історичні справки” про створення і діяльність згаданих партій¹⁸, показав хронологію партійного життя, а також зупинився на партійному розколі 1905 р. і акцентував увагу на видавничій і пропогандистській діяльності. При цьому він наголошував на національному питанні, яке

відстоювало партійне керівництво під час переговорів із російськими соціал-демократами. Визнавав значну роль українських партій у піднесенні національно-визвольного руху.

Аналізуючи документи наступного блоку, слід зупинитись на справі, в якій висвітлюються питання створення і діяльності Всеукраїнської Національної Ради (далі ВНР) у Відні і Ради республіки у Тарнові¹⁹. Серед них, зокрема, лист А. Жука від 13 вересня 1920 р. до президії організаційного комітету щодо скликання Всеукраїнського Національного Конгресу у Відні з проектами платформ і оповіщенням про скликання конгресу. Також матеріали про ВНР: статут, платформа, засідання виконавчого комітету Ради 8 і 21 січня 1921 р.; Відозва Ради до українського народу; Проект резолюції виконавчого комітету ради в справі ризького мирного договору; матеріали Ради республіки, присвячені угоді з фракцією Ради республіки від 20 березня 1921 р.; протоколи наради представників надніпрянських партій у ВНР 18–19 квітня 1921 р., секретарські функції даного заходу обіймав А. Жук²⁰. Крім того, до матеріалів справи додано протокол засновницьких зборів українського еміграційного комітету від 1 червня 1921 р.

Після втрати Галичини А. Жук, перебуваючи у Відні, входив до складу Комітету Оборони Західноукраїнських земель. Цьому періоду діяльності присвячена окрема справа. Зокрема, в ній зберігається машинописна чернетка статті А. Жука “Комітет оборони Західноукраїнських земель”, де висвітлюється історія створення і діяльність²¹. Крім того, подається платформа і засади внутрішньої організації комітету. Також подані резолюції зборів і меморандумів комітету до держав Антанти і Ліги націй щодо питання західноукраїнських земель і польської окупації краю. Цінними є документи, котрі висвітлюють протоколи засідань Головної Української Ради у Львові, які доповнює протокол засідання Народного Комітету від 22 серпня 1914 року²².

Стосунки УСС із СВУ також відбилися у фонді. В основному це листування Боевої управи і частини діячів УСС щодо військової тематики, зокрема листи А. Жука до членів Боевої управи УСС у Відні, сотника Д. Вітовського, жіночого комітету допомоги пораненим. Збереглась редакція статуту товариства “Опіки над німечними українськими січовими стрільцями” за авторством А. Жука²³.

У фонді також зберігаються рукописи спогадів про діяльність у лавах РУП, УСДРП її колишніх членів, а саме: “Мої спомини про РУП 1901–1906” Д. Дорошенка і П. Дятлова²⁴.

Останній блок складають справи, в яких висвітлюється громадсько-політична діяльність самого фондоутворювача. Антиукраїнська діяльність польської окупаційної влади знайшла своє відбиття у неопублікованій статті А. Жука “Погроми українців в Польщі”²⁵. В її основу покладені повідомлення львівської преси про польські репресії

в м. Львові і містечках Східної Галичини. А. Жук відзначав, що особливу увагу польська адміністрація звернула на українські кооперативи та просвітні товариства, тим самим “дезорганізуючи в краю українське економічне і просвітне життя”²⁶. Також в цій справі є інші газетні повідомлення про польські погроми у Львові, які датовані 1928 р.

Серед епістолярної спадщини фонду слід виділити листи до А. Жука²⁷. Насамперед це листи І. Мороза і В. Кушніра. І. Мороз був головою Головної Української Ради у фрайштадському таборі для українських військовополонених російської армії у період Першої світової війни, з яким А. Жук активно співпрацював як член президії СВУ. Кореспонденція складається з 7 листів. Хронологічно вони охоплюють вересень – грудень 1918 р., коли І. Мороз уже був в Україні. Зокрема І. Мороз ділився своїми враженнями про Київ та Лубни, де шукав роботу. Особливо хотів працювати в Києві, але через брак вільного житла змушений був повернутись до Лубен. Неодноразово просив А. Жука посприяти в надісланні його колекції літератури з Відня в Україну. З жалем констатував, що “лячно стає за долю Рідного Краю й боляче на серці, що мабуть ще багацько пролеться людської крові і руїна краю набере надзвичайних розмірів”²⁸. З В. Кушніром кореспонденція менша і складається з 5 листів, але без зазначення дат. Водночас збереглися два листа А. Жука до невстановлених авторів, датованих червнем 1917 р., і лист, датований 4 лютого 1919 р. одного із діячів Просвітнього Відділу СВУ у фрайштадському таборі Р. Домбчевського до А. Жука.

Значну частину справ складають спогади А. Жука, які стосуються доеміграційного періоду А. Жука в Галичину. Зокрема, він описує свої дитячі та шкільні роки, родину, участь в церковному хорі. Знаменною віхою життя молодого А. Жука була його робота писарем у земельному відділі і Вовчанському волосному суді. Про ці роки служби А. Жук добре відгукнувся: “Я мусів самостійно розбиратись в досить складних земельних, звичаєвих, господарських і всяких інших справах селянського життя. Це привчило мене з молодих літ до самостійного думання, до самостійних рішень та в мене дуже рано виробився нахил до ініціативності і активності в громадських справах”²⁹. Впродовж невеликого проміжку часу А. Жук мешкав у Лубнах, де працював у земській повітовій управі (1899–1901 рр.). Саме в цьому місті він активно долучається до українського революційного руху: “цей процес захопив і мене, свіжого пришельця із села, поставивши в лави українських національних революціонерів”³⁰. Після демобілізації з війська А. Жук стає активним учасником партійного життя РУП; ділиться своїми враженнями про революційні події в Харкові і роль в цих процесах РУП, а також про підготовку і хід Другого з’їзду РУП³¹.

Подіям, пов’язаним із еміграцією А. Жука до Галичини, яка мала стати пересадочним пунктом поїздки до США, де планувалось опублікувати соціал-демократичне видання, не судилось збутись³². Цікавими

є спогади А. Жука про зустріч із однопартійцями і перші неприємні враження його від Львова: “Порівнював я Львів з Києвом і здавалось мені, що Київ був більше українським містом, як Львів, хоч там українське життя переслідувалось, а тут воно могло розвиватися вільно”, – згадував А. Жук³³. Ця ж тема знайшла своє продовження у вирізках опублікованих спогадів А. Жука “Перший раз у Львові і в редакції “Діла” на сторінках одноіменого видання за 14 січня 1938 р.³⁴. Невелику частину своїх спогадів А. Жук за життя встиг опублікувати. Так, дуже цінними, на нашу думку, є уривок спогадів “Вербна неділя у Києві 1918 року”³⁵, де він описує атмосферу останніх днів існування УЦР і прихід до влади П. Скоропадського.

Крім того, зберігаються протоколи 25 засідань Загальної Української Ради (далі ЗУР) у Відні, в роботі якої активну участь брав А. Жук від імені СВУ. Питанням відносин СВУ із австро-угорською і німецькою владою присвячена промова А. Жука на засіданні ЗУР 28 жовтня 1915 р., в якій він зазначав, що “треба бути готовим до гіршого, щоб найтяжкий удар перенести. Се не є ширення песимізму, тільки чуйність політична”³⁶. В подальшому закликав для вирішення українського питання сподіватись на власні сили. Також А. Жук інформував ЗУР про співпрацю СВУ із Бюро культурної допомоги на окупованих територіях; утворення народних шкіл на Волині. На засіданні ЗУР 15 вересня 1916 р. був виголошений маніфест до всіх народів світу про російську окупацію Галичини³⁷. Першим автором цього документа був А. Жук. Пізніше даний документ був перероблений у співавторстві із В. Темницьким та опублікований в ч. 58 (118) Вісника СВУ за 15 вересня 1916 р., а німецький варіант 22 вересня того ж року.

Резолюціям і засіданню Першого українського просвітньо-економічного конгресу 1909 р. присвячені машинописні матеріали – статті А. Жука: “Наше економічне становище і вихід з него”, “Земство й українські книжки”³⁸ (надрукованої в 1901 р. в Літературно-науковому віснику). Крім того, у фонді збереглась рецензія А. Жука на львівське видання “Пропамятна книга. Перший український просвітньо-економічний конгрес”³⁹. А. Жук брав активну участь у підготовці і проведенні ювілею літературної діяльності О. Олесь. Зокрема, готував матеріали наради ініціативної групи з відзначення ювілею О. Олесь (за головуванням М. Грушевського і секретарюванням А. Жука), а також 4 протоколи секцій Установчого Комітету. Питання широкого святкування літературного ювілею О. Олесь в США висвітлюють дві копії листів до Українського Національного Союзу. Один, підписаний А. Жуком, Ю. Сірим, І. Косаком, 15 листопада 1922 р., інший – окремо А. Жуком 25 листопада 1922 р. На лист А. Жука редакція “Свободи” відповіла, що маловідомість О. Олесь в США унеможливує повноцінне святкування українською громадою ювілею О. Олесь. Все це доповнюється

листом А. Жука до самого ювіляра, в якому він просив “повідомити нас, чи можна 1903 р. уважати роком початку твоєї літературно-поетичної діяльності і чи годишся Ти, щоб ми ... з Відня відсвяткували в слідуючій році твого 20 літнього ювілею відсвяткувати наперед, ще в цій році...”⁴⁰. Крім листування є вирізки з “Українського прапора”, де міститься стаття А. Жука “Ювілей 20-літньої літературної творчости О. Олеся” від 13 січня 1923 р.

А. Жук любив книги і мав власну бібліотеку, зібрану з творів українськомовної та іноземної літератури, кількістю 598 томів⁴¹. Крім того, складений перелік книг, надісланих А. Жуком до НТШ у кількості 138 позицій, а також видання СВУ, полонених у фрайштадському таборі, книги про Т. Шевченка і його твори.

Публіцистичному доробку А. Жука присвячено кілька справ. Зокрема це вирізки статей із газет “Діло”, “Новий час” за 1930-ті роки під псевдонімами Андрій Вовчанський, А. Критський. Крім того, є неопублікована рукописна стаття “Зелений клин. Українські проблеми на Далекому Сході”⁴². Ювілей кооперативної діяльності А. Жука ілюструють кілька десятків вітальних листів від організацій, товариств, періодичних редакцій і приватних осіб.⁴³

А. Жук брав активну участь в партійному житті УСДРП напередодні Першої світової війни. Зокрема, у фонді представлено листування А. Жука із Л. Рибалкою (Юркевич) щодо партійної тактики і відносин в середині самої партії. З листування дізнаємось про суттєві розбіжності між групою А. Жука і Центральним Комітетом УСДРП. Водночас А. Жук, перебуваючи у Львові, був секретарем Закордонної Групи УСДРП, узявши псевдонім А. Андрієнко. Збереглись у рукописному вигляді неопубліковані 14 протоколів засідань ЗГ УСДРП⁴⁴. Протоколи ілюструють розбіжність членів організації із ЦК УСДРП щодо партійної політики. Також поданий статут ЗГ УСДРП.

Будучи у вирі партійного життя, А. Жук брав участь у засіданні редакції партійного часопису “Праця” за 1910 р.⁴⁵ У фонді відклався лист А. Жука до невідомого автора, в якому він характеризує становище УСДРП і суперечності в рядах однопартійців⁴⁶.

А. Жук не залишався осторонь справ щодо допомоги галицькому селу у першій половині 1920-тих років, про що свідчать неодноразові звернення А. Жука до Красного комітету голодуючому селу у Львові; в одному з них він пропонував свою допомогу (надсилав свій гонорар від публікацій статей у “Ділі”). Також А. Жук як касир Комітету допомоги голодуючому селу у Відні підписався під загальною петицією “До української громади у Відні й цілої Австрії”, в якій зазначалося: “Ми, емігранти з обох частин українських земель повинні піти слідами галицьких українців і тим спромогтися на найбільшу жертву, на яку нас тільки стає в еміграційних умовах нашого життя”⁴⁷.

Як активний громадський і політичний діяч, А. Жук залишив значну рукописну спадщину. Серед матеріалів можна виділити “Про перших кооператорів і першу кооперативну літературу на Великій Україні”, “Трицько Галаган (1819–1888) піонер кредитової кооперації на Україні. Забуте ім’я”, “Пам’яті професора Федора Щербини”²⁴⁸ та ін. Також збереглися численні вирізки статей А. Жука із часописів на кооперативну та іншу тематику. Серед опублікованих матеріалів можна назвати працю А. Жука “Конференція українських студентських громад у Києві в 1908 р. (матеріали)”²⁴⁹. На жаль, дуже мало представлено у фонді фотографії самого А. Жука – усього 3 одиниці. Найстаріша фотографія, датована 1939 роком, ілюструє відпочинок А. Жука під Львовом²⁵⁰. Перебуваючи в лавах СВУ, А. Жук змушений був реагувати на статті російських шовіністів, опубліковані на сторінках преси. Зокрема, спільна відповідь членів президії СВУ у статті “По поводу инсинуаций Н. Троцкого в газете “Голос”, а також на статтю Г. Алексинського у “Современном мире”²⁵¹.

Отже, архівний фонд особового походження українського громадсько-політичного діяча Андрія Жука, безперечно, є унікальним за своїм складом та структурою. Представлені цінні документи, узагальнення і аналіз яких дає змогу здійснити часткову реконструкцію життєвого шляху славетного українця, а також історію діяльності РУП, УСДРП. Уведення в науковий обіг документів архівного фонду № 3807, зокрема неопублікованого епістолярію, рукописів А. Жука і програмних документів партій, товариств, автором яких він був, сприятиме науковому вивченню українського суспільно-політичного руху першої половини ХХ ст.

¹ *Гирич І.* Канадський архів Андрія Жука / І. Гирич // Молода нація. – 2002. – № 3. – С. 168–176. *Він же.* Архів Андрія Жука як джерело дослідження українського суспільно-політичного життя початку ХХ століття // До джерел: Зб. наук. пр. на пошану Олега Купчинського. – К. – Львів, 2004. – Т. 1. – С. 441–454; *Палієнко М., Срібняк І.* Матеріали колекції Андрія Жука Національного архіву Канади як джерело вивчення історії України / М. Палієнко, І. Срібняк // Спеціальні галузі історичної науки: Зб. на пошану М. Я. Варшавчика. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 168–175.

² Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі – ЦДАВО України), ф. 3807 (опис документів справи фонду), арк. 1.

³ Там само, арк. 3.

⁴ Там само, арк. 2.

⁵ Там само, арк. 10.

⁶ ЦДАВО України, ф. 14, оп. 7, спр. 246, арк. 48; спр. 306, арк. 14.

⁷ Там само, спр. 306, арк. 4.

⁸ ЦДАВО України, ф. 3807, оп. 2, спр. 54, арк. 3.

⁹ ЦДАВО України, ф. 14, оп. 7, спр. 806, арк. 82.

¹⁰ ЦДАВО України, ф. 3807 (опис документів справи фонду), арк. 13.

¹¹ Там само, арк. 12.

¹² Там само, арк. 21.

- ¹³ Там само, арк. 23.
- ¹⁴ Там само, арк. 25.
- ¹⁵ Там само, арк. 28.
- ¹⁶ ЦДАВО України, ф. 3807, оп. 2, спр. 50, арк. 38 зв.–39 зв.
- ¹⁷ Там само, оп. 2, спр. 17.
- ¹⁸ Там само, оп. 2, спр. 41, 42.
- ¹⁹ Там само, оп. 2, спр. 5.
- ²⁰ Там само, арк. 21–22.
- ²¹ Там само, оп. 2, спр. 8.
- ²² Там само, оп. 2, спр. 1.
- ²³ Там само, оп. 2, спр. 10, арк. 166–170.
- ²⁴ Там само, оп. 2, спр. 23.
- ²⁵ Там само, оп. 2, спр. 11.
- ²⁶ Там само, оп. 2, спр. 11, арк. 6.
- ²⁷ Там само, оп. 2, спр. 14.
- ²⁸ Там само, арк. 32.
- ²⁹ Там само, оп. 2, спр. 25, арк. 2.
- ³⁰ Там само, оп. 2, спр. 31, арк. 35.
- ³¹ Там само, оп. 2, спр. 34, арк. 41–47.
- ³² Там само, оп. 2, спр. 47.
- ³³ Там само, арк. 108.
- ³⁴ Там само, арк. 31–31 зв.
- ³⁵ Там само, оп. 2, спр. 49, арк. 120 зв.–129 зв.
- ³⁶ Там само, оп. 2, спр. 3, арк. 172.
- ³⁷ Там само, оп. 2, спр. 4, арк. 172–175.
- ³⁸ Там само, арк. 20–21.
- ³⁹ Там само, оп. 2, спр. 15, арк. 9–11.
- ⁴⁰ Там само, оп. 2, спр. 12, арк. 8.
- ⁴¹ Там само, оп. 2, спр. 50, арк. 108 зв., 109 зв., 114–126 зв.
- ⁴² Там само, оп. 2, спр. 52, арк. 8–15.
- ⁴³ Там само, оп. 2, спр. 47.
- ⁴⁴ Там само, оп. 2, спр. 48, арк. 180 зв.–210.
- ⁴⁵ Там само, оп. 2, спр. 53, арк. 190–192.
- ⁴⁶ Там само, оп. 2, спр. 49, арк. 15–20.
- ⁴⁷ Там само, оп. 2, спр. 13, арк. 52.
- ⁴⁸ Там само, оп. 1, спр. 13, арк. 72–115, 131–136.
- ⁴⁹ Там само, оп. 2, спр. 47, арк. 3–11 зв.
- ⁵⁰ Там само, оп. 1, спр. 13, арк. 147.
- ⁵¹ Там само, арк. 60–61 зв.

Освещается история формирования фонда Андрея Жука, выдающегося украинского общественно-политического деятеля, кооператора. Анализируются дела фонда.

Ключевые слова: Жук А.; личный фонд; украинские архивы.

The article presents the history of development of the personal fond of Andriy Zhuk – the prominent Ukrainian public and political figure and cooperator. The author analyses the files of the fond.

Keywords: Zhuk A.; the personal fond; the Ukrainian archives.